

استاندارد آموزش شغل

کمک سرمه دوز

خاص افراد با نیازهای ویژه

گروه شغلی

صنایع دستی (دوخت های سنتی)

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۸	۲	۰	۸	۱	۰	۶	۸	۰	۰	۰	۱
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد: دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۷۳۱۸۲۰۸۱۰۶۸۰۰۰۱

اعضاء کارگروه برنامه‌ریزی درسی: صنایع دستی (دوخت های سنتی)					
ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل و سمت	سابقه کار
۱	سکینه براتی	کارشناسی ارشد	طراحی پارچه و لباس	استاد دانشگاه	۳۵ سال
۲	احمد مطلبی ورکانی	کارشناسی ارشد	مدیریت آموزشی	رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانش آموزان دوه متوسطه حرفه ای	۲۹ سال
۳	مینا حسنی	کارشناسی ارشد	مدیریت آموزشی	کارشناس آموزش و برنامه ریزی دانش آموزان با نیازهای ویژه	۳۳ سال
۴	منامنتظری هدشی	کارشناسی ارشد	مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی	دبیر کارگروه برنامه‌ریزی درسی صنایع دستی	۱۴ سال

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس: دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

دورنگار ۶۶۵۸۳۶۵۸

تلفن ۶۶۵۸۳۶۲۸

آدرس الکترونیکی: rpe@irantvto.ir

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه‌ای نیز گفته می‌شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه‌ای از وظایف و توانمندی‌های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می‌رود اطلاق می‌شود.

شرح شغل :

بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می‌آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی‌گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع‌آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود.

صلاحیت حرفه‌ای مربیان :

حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می‌تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش :

مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیر فنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
کمک سرمه دوز (خاص افراد با نیازهای ویژه)	
شرح استاندارد آموزش شغل:	
کمک سرمه دوز (خاص افراد با نیازهای ویژه) یکی از مشاغل مربوط به صنایع دستی (دوخت های سنتی) است که شایستگی های آماده سازی مواد اولیه و ابزار سرمه دوزی، انتخاب سرمه، پولک و منجوق و دوخت سرمه را در برمی گیرد و در ضمن این شغل با مشاغلی از قبیل خرازی درارتباط است.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات: پایان دوره اول متوسطه (پایان دوره راهنمایی) یا پایان دوره اول متوسطه پیش حرفه ای حداقل توانایی جسمی و ذهنی: بینایی حداقل یک چشم؛ قوام و دامنه حرکتی مناسب در اندام های فوقانی؛ حفظ تعادل در نشستن و سر و گردن؛ مهارت های حرکتی ظریف و مهارت های ادراک بینایی مهارت های پیش نیاز: ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۲۶ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۳۲ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۹۴ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵%
- عملی :	۶۵%
- اخلاق حرفه ای :	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
داشتن حداقل مدرک تحصیلی فوق دیپلم در رشته تحصیلی طراحی و دوخت با گرایش های مختلف و یا رشته های تحصیلی مرتبط با آموزش کودکان استثنایی و داشتن حداقل ۳ سال سابقه کار مرتبط	

*** تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :**

کمک سرمه دوز با استفاده از نخ و سوزن همراه با سرمه بر روی پارچه انجام می شود.

*** اصطلاح انگلیسی استاندارد (اصطلاحات مشابه جهانی):**

Serme Embroidery Helper

*** مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :**

- ابریشم دوز

- پته دوز (قطه دوز یا سلسله دوز)

*** جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :**

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی

ساعت آموزش			ردیف	عناوین
جمع	عملی	نظری		
۲۸	۲۰	۸	۱	آماده سازی مواد اولیه و ابزار سرمه دوزی
۱۴	۸	۶	۲	انتخاب سرمه، پولک و منجوق
۸۴	۶۶	۱۸	۳	دوخت سرمه
۱۲۶	۹۴	۳۲		جمع ساعات

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی مواد اولیه و ابزار سرمه دوزی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۸	۲۰	۸	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع سوزن (بلند با چشمی درشت، منجوق دوزی و معمولی)				دانش : -انواع سوزن متناسب با نوع کار و نوع پارچه (بلند با چشمی درشت، منجوق دوزی و معمولی)
سوزن نخ کن موم نخ انگشترانه قیچی خط کش کارگاه گلدوزی				-انواع نخ متناسب با انواع دوخت سرمه، پولک و منجوق
سرمه منجوق پولک				-انواع ملزومات دوخت سرمه متناسب با نوع کار و پارچه) سوزن نخ کن، موم نخ، انگشترانه، قیچی، خط کش، کارگاه گلدوزی، سرمه، منجوق و پولک)
کارگاه گلدوزی				-نحوه آغشته کردن نخ به موم برای استحکام حین دوخت (نخ را از بین دو قطعه موم عبور می دهیم)
سرمه منجوق پولک				-انواع زمینه کار متناسب با طرح از نظر جنس (جیر، مخمل و ترمه)
انواع پارچه (جیر، مخمل و ترمه)				-نحوه ثابت کردن خطوط طرح با کوک درشت بر روی زمینه
کاغذ پوستی				مهارت : -انتخاب سوزن متناسب بانوع کار وپارچه (بلند با چشمی درشت، منجوق دوزی،معمولی)
				-آماده سازی نخ پلی استر محکم جهت دوخت (سرمه، پولک و منجوق)
				-آماده سازی ملزومات سرمه دوزی متناسب با طرح و پارچه (سوزن نخ کن، موم نخ، انگشترانه، قیچی، خط کش، کارگاه گلدوزی، سرمه، پولک و منجوق)
				-آغشته کردن نخ پلی استر به موم جهت دوخت
				-لایی کاری و پاکدوزی زمینه کار
				-پیاده سازی طرح مورد نظر روی زمینه پارچه
				-ثابت کردن خطوط طرح با کوک درشت بر روی زمینه پارچه

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی مواد اولیه و ابزار سرمه دوزی
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	<p>نگرش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - رعایت اخلاق حرفه ای - علاقمندی به کار - دقت، توجه و سرعت هنگام کار - صرفه جویی در مواد مصرفی 			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار - رعایت اصول ارگونومی هنگام کار - رعایت نکات ایمنی هنگام کار با قیچی و سوزن - قراردادن وسایل در جای خود پس از اتمام کار - استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش) 			
	<p>توجهات زیست محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - جمع آوری نخ و پارچه های اضافی در ظروف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت 			

	زمان آموزش			عنوان : انتخاب سرمه، پولک و منجوق
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۸	۶	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع سرمه (تراش و ساده) پولک دایره ای منجوق دایره ای				دانش :
				-انواع سرمه (تراش و ساده) در رنگهای متنوع
				-پولک دایره ای متناسب با طرح و نوع پارچه
				-منجوق دایره ای متناسب با طرح و نوع پارچه
				مهارت :
				-انتخاب سرمه متناسب با طرح و نوع پارچه (ساده و تراش)
				-انتخاب پولک دایره ای متناسب با طرح و نوع پارچه
				-انتخاب منجوق دایره ای متناسب با طرح و نوع پارچه
				نگرش :
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				-علاقمندی به کار
				-دقت، توجه و سرعت هنگام کار
				ایمنی و بهداشت :
			-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار	
			-استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش)	
			توجهات زیست محیطی:	
			-مدیریت انرژی	

	زمان آموزش			عنوان : دوخت سرمه
	جمع	عملی	نظری	
	۸۴	۶۶	۱۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
سرمه				دانش :
پولک دایره ای				-چگونگی برش سرمه در ابعاد مناسب
منجوق				-نحوه بست دوزی بر روی سرمه یک سره
نخ				-نحوه دوخت سرمه های برش خورده به شیوه متصل
سوزن				-نحوه دوخت قطعات کوچک سرمه به همراه منجوق
قیچی کوچک				-نحوه دوخت قطعات کوچک سرمه همراه با پولک دایره ای
پارچه زمینه				-نحوه دوخت قطعات کوچک سرمه دور برگ ها
				-نحوه دوخت قطعات کوچک سرمه به شیوه ساقه دوزی
				مهارت :
				-برش سرمه به ابعاد یک و نیم سانتی با قیچی کوچک نوک تیز
				-دوخت سرمه یک تکه با بست دوزی به پارچه
				-دوخت سرمه ها در ابعاد کوچک در امتداد هم
				-دوخت قطعات کوچک سرمه همراه با منجوق به پارچه
				-دوخت قطعات سرمه همراه با پولک دایره ای به پارچه
				- دور دوزی شکل های برگ مانند با قطعات کوچک سرمه
				- ساقه دوزی روی خطوط منحنی با قطعات کوچک سرمه
				نگرش :
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				-علاقمندی به کار
				-دقت، توجه وسرعت هنگام کار
				-صرفه جویی در مواد مصرفی

	زمان آموزش			عنوان : دوخت سرمه
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار - رعایت اصول ارگونومی هنگام کار - رعایت نکات ایمنی هنگام کار با قیچی و سوزن - قراردادن وسایل در جای خود پس از اتمام کار - استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش) <p>توجهات زیست محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن - جمع آوری نخ و پارچه های اضافی در ظروف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت 			

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	میز نور	۵۰*۷۰ سانتی متر	۱ عدد	
۲	میز کارآموز	۶۰*۱۰۰ سانتی متر	۸ عدد	
۳	کپسول آتش نشانی	پودر خشک ۶ کیلویی	۱ دستگاه	
۴	تخته وایت برد	۱۰۰*۷۰ سانتی متر	۱ عدد	
۵	رایانه	با تمام متعلقات	۱ دستگاه	
۶	صندلی مربی	چرمی (چرخ دار و گردان)	۱ عدد	
۷	صندلی کارآموز	متحرک با ارتفاع قابل تغییر	۱۵ عدد	
۸	میز مربی	چوبی یا فلزی	۱ عدد	
۹	جعبه های کمک اولیه	سری کامل تجهیزات	۱ جعبه	
۱۰	میز رایانه	متناسب با رایانه	۱ عدد	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	پارچه	مخمل، ترمه و جیر	ازهرکدام ۲متر	
۲	نخ کوک	کوک و پلی استر	ازهرکدام ۱۵ قرقره	
۳	سرمه	ساده و تراش	ازهرکدام ۱۵ مثقال	
۴	سرمه صاف	طلایی و نقره ای	ازهرکدام ۱۵ مثقال	
۵	موم نخ	سفت	۱۵تکه	
۶	لایی چسب	کاغذی	۷متر	
۷	منجوق	دایره ای شکل	۱۵ مثقال	
۸	پولک	دایره ای شکل	۱۵ مثقال	
۹	کاغذ	پوستی	۱۵ برگ	
۱۰	کاربن	سفید، زرد و قرمز	ازهرکدام ۱۵ برگ	
۱۱	سنجاق ته گرد	بلند و تیز	۱۵ بسته	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	انواع قیچی	کوچک و نوک تیز و متوسط	از هر کدام ۵ عدد	
۲	انواع کارگاه	گرد و چهارگوش	از هر کدام ۱۵ عدد	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.